

150.000 lysår og fortsatt like langt

UTSTILLING: Jone Kvie er opptatt av verdensrommet – men også av mennesket. Det liker vår anmelder.

Anne Therese Tveita

Jone Kvie: Her, her, Stavanger Kunstmuseum, T1 og med 1. mars 2020.

Høyt oppe under glasskuppelen som utgjør Stavanger kunstmuseums foaje, henger verket Launch (2006) Den sorte bronse skulpturen svever som en kompakt og mørk røyksky, med mindre eksplosjoner skytende ut til sidene.

Urrørlig, som frosset i tid, uttrykker den en enorm uførløst kraft og eksplosivitet. Verket er inspirert av Challenger, romfergen som i 1986 eksploderte bare 73 sekunder etter oppskytning. Besetningen på sju omkom foran øynene på en hel verden som fulgte ferdens via fjernsyn. Denne katastrofale hendelsen dannet en dystert og toneangivende inngang til utstillingen, samtidig som den gir utstillingens 150.000 lysår lange røde tråd et solid ankerfeste.

se som strekker seg gjennom 10 milliarder år og over en diameter på 150.000 lysår.

Gjennom bruk og sidestilling av klassiske materialer som por-selen og kobber med basalt, lava-

stein og glass knytter Kvie kunst, vitenskap og menneskelig eksistens sammen. Ikke bare gjennom sine konkrete objekter, men også på et metafysisk plan, med sine filosofiske studier av hva som ligger til grunn for vår eksistens.

Himmellegemer suspendert fra tak, veggheingt eller plassert direkte på gulvet, møtetgår menneskets umettelige trang til å utforske og beherske en verden lysår bortenfor vår egen. Med kobberverket Celestial Body II lar Kvie mennesket komme tett på månen overløst med sine vulkan-

skape konstruksjoner, som i det store perspektivet nå fremstår flyktige og nærmest ubetydelige. Midt i alt dette møter vi skulpturer som fremstår som fusjoner eller metamorfte skapninger, av vår verden og vitenskapsfiksjon. Skulpturen Fortent, et behvitt, tagget objekt hviler direkte på museets marmorgulv, og bærer likhet med en ryggrivvel fra et historisk dyr eller en komponent fra menneskeskapt mekanisme. Det står gapende og hult, som et omnios varsel om noe vi enda ikke har skjønt rekkevidden av.

Kvie imøtetår såkaldt det vakre og skjøre i mennesket og vår nærmest absurde søken etter kunnskap og erobringer langt

utenfor hva man kan håpe å håndtere. Samtidig som han tilkjennegjør at vi også er sammensatt av de samme stoffene, bestanddeler av dette ufattbart store universet, - at vi er stjerne støvi Rester etter eksploderte stjerner. For tenk bare; i stjernene blir hydrogen omdannet til helium som igjen blir til de samme bestanddelene vi finner i oss selv; karbon, nitrogen, jern, sulfat og oksygen. Når en stjerne dør som en supernova, kaster den av seg det ytterste materialet. Dette stjerne støvet ender opp i oss. Det kan være gammelt som univertset selv, eller bare noen hundre år gammelt. Galaksen, planeten, planter, dyr eller mennesker, - det eneste som skiller oss er kombinasjonen av stoffer og tetthet.

Tilbake til jorden Basalt-verkene tar oss tilbake til jorden. Materialet, en tung, magnetisk bergart dannes ved vulkaniske utbrudd, relativt direkte fra jordens mantel. Samme materiale utgjør også store deler av solsystemets steinplaneter.

Det oppleves som en kosmisk selvforligning at det på gulvet, midt blant himmellegemer og dette forvitrede står et dekk i flammer, som et symbol på absurde menneskelige konflikter og opprør, hugget ut av skinnens de hvit marmor.

I enden av gangen som deler utstillingssalene har selv kosmonauten, den store hvitmalt bronse skulpturen med romdrakt og blankpolert visir falt til kne. Hun (eller han) synes å ha sun-

ket sammen, med armene hengende tungt ned langs siden, som i en opplevelse av avmakt og regressjon.

Berøringspunkt For med felles utspring i kunstnerens stadige fascinasjon og utforskning av universet, romfart og astronomi, knyttes verk fra Jone Kvies siste tyve års kunstnerisk sømløst sammen. De tar meg med på en svimlende (metafysisk) reise

se som strekker seg gjennom 10 milliarder år og over en diameter på 150.000 lysår. Gjennom bruk og sidestilling av klassiske materialer som por-selen og kobber med basalt, lava-stein og glass knytter Kvie kunst, vitenskap og menneskelig eksistens sammen. Ikke bare gjennom sine konkrete objekter, men også på et metafysisk plan, med sine filosofiske studier av hva som ligger til grunn for vår eksistens. Himmellegemer suspendert fra tak, veggheingt eller plassert direkte på gulvet, møtetgår menneskets umettelige trang til å utforske og beherske en verden lysår bortenfor vår egen. Med kobberverket Celestial Body II lar Kvie mennesket komme tett på månen overløst med sine vulkan-

skape konstruksjoner, som i det store perspektivet nå fremstår flyktige og nærmest ubetydelige. Midt i alt dette møter vi skulpturer som fremstår som fusjoner eller metamorfte skapninger, av vår verden og vitenskapsfiksjon. Skulpturen Fortent, et behvitt, tagget objekt hviler direkte på museets marmorgulv, og bærer likhet med en ryggrivvel fra et historisk dyr eller en komponent fra menneskeskapt mekanisme. Det står gapende og hult, som et omnios varsel om noe vi enda ikke har skjønt rekkevidden av.

Kvie imøtetår såkaldt det vakre og skjøre i mennesket og vår nærmest absurde søken etter kunnskap og erobringer langt

utenfor hva man kan håpe å håndtere. Samtidig som han tilkjennegjør at vi også er sammensatt av de samme stoffene, bestanddeler av dette ufattbart store universet, - at vi er stjerne støvi Rester etter eksploderte stjerner. For tenk bare; i stjernene blir hydrogen omdannet til helium som igjen blir til de samme bestanddelene vi finner i oss selv; karbon, nitrogen, jern, sulfat og oksygen. Når en stjerne dør som en supernova, kaster den av seg det ytterste materialet. Dette stjerne støvet ender opp i oss. Det kan være gammelt som univertset selv, eller bare noen hundre år gammelt. Galaksen, planeten, planter, dyr eller mennesker, - det eneste som skiller oss er kombinasjonen av stoffer og tetthet.

I enden av gangen som deler utstillingssalene har selv kosmonauten, den store hvitmalt bronse skulpturen med romdrakt og blankpolert visir falt til kne. Hun (eller han) synes å ha sun-

ket sammen, med armene hengende tungt ned langs siden, som i en opplevelse av avmakt og regressjon.

Kvies siste tyve års kunstnerisk sømløst sammen. De tar meg med på en svimlende (metafysisk) reise

Jone Kvie mellom skulpturene som er inspirert av gasskyer, slik de blir observert i avanserte teleskop. KRISTIAN JACOBSEN

